

ประเด็นการนำเสนอของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม

วิสัยทัศน์

พัฒนานิติวิทยาศาสตร์ ยกระดับมาตรฐาน วิชาการก้าวไกลเสริมสร้างความมั่นคง ดำรงธรรมาภิบาล

พันธกิจ

1. ตรวจสอบพิสูจน์หลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์และทางการแพทย์เพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม
2. ศึกษา วิจัยและพัฒนามาตรฐานงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาทางด้านนิติวิทยาศาสตร์แก่องค์กรและหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ
4. พัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรและการพัฒนาบุคลากร

1. ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ได้บูรณาการการทำงานร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ส. และกรมราชทัณฑ์ ในการที่จะป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยมุ่งเน้นการเก็บพยานหลักฐานการตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ในการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้แก่ การตรวจสอบข้อมูลเครือข่ายการใช้โทรศัพท์ที่ตรวจยึดได้ในเรือนจำเพื่อตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม และการเก็บสารพันธุกรรมเพื่อจัดทำฐานข้อมูลผู้ต้องขังโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์ของกรมราชทัณฑ์ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังหลบหนีไปติดยาเสพติด และกลับไปกระทำความผิดซ้ำ

2. ด้านการอำนวยความสะดวกเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการการตรวจพิสูจน์สัณฐานคดีเพื่อคืนสิทธิให้กับประชาชนโดยการเพิ่มชื่อในทะเบียนราษฎร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – เดือนกันยายน พ.ศ. 2557 รวมมากกว่า 3,400 ราย เช่น โครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุ 80 พรรษา ที่จังหวัดระนอง ระหว่าง พ.ศ. 2550 – 2551 จำนวน 731 ราย โครงการเฉลิมพระเกียรติปกป้องสิทธิผู้ด้อยโอกาสผู้ยากจนและคนยากไร้สู่พลเมืองอาเซียน ในพื้นที่จังหวัดตาก จำนวน 194 ราย โครงการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมเฉลิมพระเกียรติเพื่อรับรองสถานะทางทะเบียนแก่คนไทย ผู้ยากไร้ในพื้นที่จังหวัดตราด จำนวน 320 ราย โครงการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมเฉลิมพระเกียรติพระเจ้าอยู่หัวแก่ราษฎรที่ไร้สถานะทางทะเบียนราษฎรของอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 593 ราย

เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2558 ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการให้บริการตรวจสอบสารพันธุกรรมเพื่อสนับสนุนงานทะเบียนราษฎรระหว่างกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กับสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม เพื่อประสานความร่วมมือในการดำเนินการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของคนไทยที่ตกหล่นทางทะเบียนราษฎร ประกอบกับเป็นผู้มีรายได้น้อย จึงเป็นการอำนวยความสะดวกในการ

ให้บริการประชาชนใช้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาในการแจ้งเกิดเงินกำหนดหรือขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านในสถานะผู้มีสัญชาติไทยได้

การบูรณาการรับเรื่องราวร้องทุกข์ตามนโยบายผ่านศูนย์ดำรงธรรม ได้แก่ การตรวจร่างกายประชาชนรอบเหมืองแร่ทองคำ อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร

3. ด้านพัฒนาพหุตินิสัย แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดและป้องกันการกระทำผิด

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ร่วมกับกรมพินิจฯ ได้จัดเก็บเส้นผมเด็กและเยาวชนที่ลาเยี่ยมบ้านหรือขณะออกไปทำงานนอกสถานที่เพื่อตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในเส้นผม เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2558 เพื่อติดตามสถานการณ์ด้านยาเสพติดที่พบในตัวเด็ก โดยการสนับสนุนการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในเส้นผมร่วมกับกรมพินิจฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลการใช้สารเสพติดของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในระหว่างการคุมประพฤติไปพัฒนาโปรแกรมการฟื้นฟูบำบัดเด็กและเยาวชนต่อไป

4. การใช้นิติวิทยาศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ได้นำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาสนับสนุนการทำดีความมั่นคงที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีการตรวจพิสูจน์และวิเคราะห์ทางนิติวิทยาศาสตร์ ทางกายภาพเพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม การใช้นิติวิทยาศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยปฏิบัติภารกิจร่วมกับ กองอำนวยการรักษาความมั่นคง ตำรวจ และพลเรือนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภารกิจโดยรวมได้แก่ การรวบรวมพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ การขยายผลคดี การปิดล้อมตรวจค้น งานข่าว การทำฐานข้อมูล การให้ความเป็นธรรม และการจัดทำฐานข้อมูลทางนิติวิทยาศาสตร์ ได้แก่ การจัดทำฐานข้อมูลสารพันธุกรรม (DNA) การพัฒนางานด้านการจัดพิมพ์ลายนิ้วมือและฝ่ามืออัตโนมัติ และการเตรียมพร้อมในการจัดระบบฐานข้อมูล ได้แก่ ฐานข้อมูลระเบิด ฐานข้อมูลบุคคลสูญหายฯ ฐานข้อมูลด้านเคมี เป็นต้น นำมาเชื่อมโยงเพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ทางนิติวิทยาศาสตร์สำหรับการขยายผลทางคดีและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

การเพิ่มประสิทธิภาพด้านคดีความมั่นคงและสิทธิมนุษยชน ศูนย์ปฏิบัติการนิติวิทยาศาสตร์ จังหวัดชายแดนภาคใต้ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ได้นำกระบวนการตรวจสอบสารพันธุกรรมแบบเร่งด่วน (RapidHIT) ตรวจสอบสารพันธุกรรมจากวัตถุพยานคราบโลหิตต้องสงสัย จากสถานที่เกิดเหตุเพื่อตรวจเปรียบเทียบกับรูปแบบสารพันธุกรรมในฐานข้อมูลประเภทบุคคล และตรวจสอบสารพันธุกรรมจากบุคคลต้องสงสัยในคดีสำคัญและเร่งด่วน เพื่อเปรียบเทียบกับฐานข้อมูลสารพันธุกรรม พฤติกรรมคดี ออกรายงานผลการตรวจสอบสารพันธุกรรมแบบเร่งด่วนเบื้องต้นภายใน 1 วันทำการ เพื่อใช้ประโยชน์ในการคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชน ด้านการข่าว การขยายผลในการสืบสวน และ/หรือ ใช้ในการพิจารณาขยายการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัย เพื่ออำนวยความสะดวกเป็นธรรม

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ได้เข้าร่วมประชุมส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาการ บูรณาการ ข้อมูลอัตลักษณ์บุคคล (Biometric Identity Management) เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2558 สามารถใช้ ประโยชน์ข้อมูลไบโอเมตริก (อาทิเช่น ลายพิมพ์นิ้วมือและภาพใบหน้าจากทุกหน่วยงานของรัฐ มารวมกันให้ เป็นเพียง 1 บุคคล 1 ชุดระเบียบอ้างอิง) ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดปัญหาการสวมสิทธิบุคคล

5. ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ได้ตรวจพิสูจน์และวิเคราะห์ด้านเอกสารเพื่อการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตภาครัฐเป็นไปตามนโยบาย คสช. เรื่องมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ และนโยบายรัฐบาลด้านส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตประพฤติมิชอบในภาครัฐ ประกอบด้วยคดีที่ได้รับจากสำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. กรมสอบสวน คดีพิเศษ

6. การพัฒนามาตรฐานงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ตามหลักสากล

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ได้พัฒนาระบบมาตรฐานงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้ก้าวไปสู่มาตรฐานสากล ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานทางนิติวิทยาศาสตร์ไปสู่ความเป็นมืออาชีพ ทั้งในภาคทฤษฎี และ ภาคปฏิบัติ ด้านพัฒนามาตรฐานในการตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ให้เข้าสู่มาตรฐานสากล สถาบันนิติ วิทยาศาสตร์ได้รับการรับรองมาตรฐานสากลของห้องปฏิบัติการ ISO/IEC 17025:2005 ในเรื่องขอข่ายการ ตรวจหาปริมาณแอลกอฮอล์ของสำนักตรวจพิสูจน์ทางเคมี และขอข่ายการตรวจสารพันธุกรรม ของสำนัก ตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา, ขอข่ายการตรวจพิสูจน์และวิเคราะห์ด้านอาวุธปืน ร่องรอยเครื่องมือและฟิสิกส์ นับตั้งแต่นี้เป็นต้นไป สถาบันนิติวิทยาศาสตร์จะมุ่งสู่การจัดการเพื่อให้ได้รับการรับรองจากมาตรฐานสากล ASCLD/LAB-International ซึ่งเป็นมาตรฐานงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่จำเพาะเจาะจงกับการตรวจพิสูจน์ หลักฐานทางวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะ ให้การรับรองโดย The American Society of Crime Laboratory Directors / Laboratory Accreditation Board (ASCLD/LAB), ISO/IEC 17025:2005, สถาบันนิติ วิทยาศาสตร์ได้มีการพัฒนาระบบมาตรฐานการปฏิบัติงานจนได้รับการรับรองมาตรฐานระบบคุณภาพการ บริหารจัดการ ISO 9001:2008

7. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ได้มีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยมีการจัดโครงการ ประชุมเครือข่ายนิติวิทยาศาสตร์อาเซียน ครั้งที่ 6 (AFSN) เพื่อให้บุคลากรของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ได้รับความรู้ ความเข้าใจในเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อแสดงผลงานทางวิชาการจากทั่วภูมิภาคอาเซียน เพื่อ แลกเปลี่ยนประสบการณ์เทคนิคที่เป็นมาตรฐานสากล และเสริมสร้างเครือข่าย ผลที่คาดว่าจะได้รับคือ บุคลากรของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ได้แนวทางการพัฒนางานด้านการบริหารองค์กรในภาพรวมการพัฒนา มาตรฐานสู่สากลให้ครบทั้งด้านบุคลากร เครื่องมือและระบบการทำงาน โครงการเข้าร่วมประชุมเชิง ปฏิบัติการกับเครือข่ายองค์กรที่ให้บริการด้านนิติเวชศาสตร์ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Asia - Pacific

Medical – legal Agencies : APMILA) ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหาผลกำไร ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐเกาหลี เป็นองค์กรรัฐที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับงานด้านนิติเวชศาสตร์และการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล กรณีภัยพิบัติ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางศักยภาพในด้านการให้บริการทางนิติเวชศาสตร์ และเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการบริหารจัดการ การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในกรณีภัยพิบัติ ผลที่คาดว่าจะได้รับคือ ได้รับทราบการพัฒนาด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานตามแนวทางของ NAME การปฏิบัติงานชั้นสุตรศพของแพทย์สืบสวนในมลรัฐแมรี่แลนด์ การพัฒนาด้านอาชีวอนามัยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับห้องปฏิบัติการที่มีความเสี่ยงด้านชีวภาพทั้งหมด **โครงการส่งเสริมการให้บริการชั้นสุตรศพชาวอาเซียนในประเทศไทย** วัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการชันสุตรศพชาวต่างประเทศโดยสอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนาม พ.ศ.2558 ระหว่างสถาบันนิติวิทยาศาสตร์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง **โครงการจัดระบบฐานข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรม 10 ชาติ** เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดทำฐานข้อมูลทางนิติวิทยาศาสตร์ในการเชื่อมโยงข้อมูลความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนในการจัดทำระบบฐานข้อมูลทางนิติวิทยาศาสตร์ให้มีระบบมาตรฐานเดียวกัน ประกอบด้วย ด้านข้อมูลบุคคลสูญหายและศพนิรนาม ด้านข้อมูล Trace evidence และสารระเบิด ด้านข้อมูลพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้านข้อมูลสารพันธุกรรม

8. เครื่องมือที่ทำให้สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ทำงานได้อย่างลุล่วง

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนาม พ.ศ.2558 เพื่อกำหนดแนวทางในการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนามในลักษณะบูรณาการและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลและสร้างความเป็นธรรมในสังคม

2. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ทั้งหน่วยงานภาครัฐและบุคคลทั่วไปให้สามารถเข้าถึงบริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ของภาคเอกชน ซึ่งเป็นภารกิจที่มีความสำคัญต่อการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานเพื่อประกอบการดำเนินคดีและมีความสำคัญต่อการอำนวยความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม โดยผ่านกลไกของคณะกรรมการส่งเสริมการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์